

LAUSUNTO SOSIAALITURVAKOMITEAN VÄLIMIETINNÖSTÄ

23.5.2023

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/1646/2020

1. Sosiaaliturvalainsäädännön yhtenäistäminen (välimietinnön ehdotukset 1 ja 2)

1.1 Aiheuttavatko etuuksien erilaiset hakujat ongelmia? Jos aiheuttavat, niin millaisia ja missä etuuksissa? Mitä mahdollisia vaikutuksia etuuksien hakuaikojen yhtenäistämisellä voisi olla?

On aina asiakkaan kannalta helpompaa, mikäli erilaiset järjestelmät noudattavat samankaltaisia toimintatapoja, jolloin poikkeamien muistaminen jää vähemmälle. Oletettavasti yhtenäistämisellä olisi asiakaskokemukselle ja -tyytyväisyydelle positiivisia vaikutuksia.

1.2 Aiheuttavatko etuuksien erilaiset tulo- ja palkkakäsitteet ongelmia? Jos aiheuttavat, niin millaisia ja missä tilanteissa? Mitä mahdollisia vaikutuksia tulo- ja palkkakäsitteiden yhtenäistämisellä voisi olla?

Maahantulijoilla on puutteellinen kielitaito ja siksi heille on vaikeaa hahmottaa eri käsitteitä. Järjestelmää tulisi yksinkertaistaa käsitteistön osalta. Diankonissalaitos toivoo käsitteiden selkokielistämistä tai eri kieliversioiden tekemistä. Kela ja Verohallinto ovat hyviä esimerkkejä mm. selkokielisten nettisivujen ja lomakkeiden tekemisestä.

2. Toimeenpanon monimutkaisuus ja digitalisaation mahdollisuudet (välimietinnön ehdotukset 3 ja 4)

2.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotuksen 3 valmistelussa?

2.2 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotuksen 4 valmistelussa?

Toivomme, että digitaalinen syrjäytyminen otetaan huomioon. Haluamme korostaa, että pankkitunnusten puute rajaa tuen saajia tuen ulkopuolelle, esim. paperittomat, tietyt vammairyhmiin kuuluvat ja määräaikaisella oleskeluluvalla olevat. Toivomme, että tässä kohtaa huomioidaan myös muut ryhmät kuten riippuvuussairaudesta kärsivät ja asunnottomat.

3. Työkykyyn ja työkyvyttömyyteen liittyvät etuudet (välimietinnön ehdotukset 5, 6 ja 7)

3.1 Onko eri etuuksia ja eläkkeitä koskevien lakien työkyvyttömyyden käsitteissä epätarkoituksenmukaisia eroja ja jos kyllä, niin millaisia?

3.2 Mitä muutoksia lainsäädäntöön (erityisesti etuus- ja palvelulainsäädäntö) tulisi tehdä, jotta lainsäädäntö tukisi työ- ja toimintakyvyn ylläpitämistä ja parantamista sekä olemassa olevan työkyvyn hyödyntämistä?

Paperittomille tulisi sallia työnteko-oikeus sinä aikana, kun oleskelulupaprosessi on kesken. Tällä hetkellä he työskentelevät pimeästi ja altistuvat erilaiselle hyväksikäytölle.

3.3 Komitea ehdottaa arvioitavaksi mahdollisuuksia liittää työkykyyn ja työkyvyttömyyteen liittyviin etuuksiin kannustimia ja velvoitteita osallistua palvelutarpeen arviointiin ja yhdessä asiakkaan kanssa sovittaviin palveluihin. Ehdotuksen mukaan palvelujen saatavuus ja saavutettavuus tulee huomioida. Mitä palveluja ehdotetun arvioinnin tulisi koskea?

Diakonissalaitos kannattaa kannustavaa sosiaaliturvaa, mutta ei velvoittavaa. Paperittomien työskentely pitäisi sallia rekisteröimällä oleskelun Suomessa (vrt. Espanja). Tällä hetkellä paperittomille työnteko on sanktioitava asia, jonka seurauksena ei myönnetä oleskelulupaa. Myös oikeus sote-palveluihin on turvattava.

4. Työttömyysturva, työllisyyden edistäminen ja osittainen työllistyminen (välimietinnön ehdotukset 8 ja 9)

4.1 Komitea ehdottaa, että työmarkkinatuen toimivuutta ja uudistamistarpeita selvitetään tilanteissa, joissa työmarkkinoille pääsy tai niille palaaminen on vaikeutunut. Mitä tilanteita ehdotetun selvityksen tulisi koskea?

Traumatisoituneiden pakolaisten paluu töihin työkyvyttömyysjakson (sairasloman) jälkeen tulisi olla helpompaa. Monet eivät ole sairautensa vuoksi pystyneet opiskelemaan suomea ja siksi työllistyminen on vaikeampaa. Sairasloman ei tulisi syödä kotoutumisaikaa.

Työmarkkinoille pääsy on vaikeutunut paperittomille. Moni haluaa tehdä töitä, mutta työnteko-oikeutta ei ole työperusteisen oleskeluluvan hakuajana. Harva työnantaja voi odottaa 8-12kk työlupaa.

Työmarkkinatuen saamisen ehtona maahanmuuttajalla on kotoutumissuunnitelman toteutuminen. Traumatisoitunut pakolainen voi olla psyykkisesti huonokuntoinen ja eikä pysty suorittamaan suunnitelmaa ja rangaistuksena siitä hän menettää työmarkkinatuen.

Traumatisoituneille pakolaisille tulisi olla räätälöityjä koulutuksia, jotka huomioisivat heidän alentuneen kykynsä opiskella. Traumatisoituneet pakolaiset eivät pysty osallistumaan kotoutumissuunnitelman koulutuksiin ja ovat sairaalomalla. Sairasloman vuoksi saa kuitenkin pidennystä vain 2 vuotta, joten trauman pitkäkestoisen kuntoutuksen aikana kotoutumisajan koulutukset ja suunnitelma ehtii loppua ennen kuin pakolainen on riittävän hyväkuntoinen toteuttaakseen sitä.

5. Opiskelu ja osaamisen kehittäminen (välimietinnön ehdotukset 10, 11 ja 12)

5.1 Komitea ehdottaa, että etuusjärjestelmän tulee tukea ihmisten jatkuvaa oppimista ja edistää osallistumisen tasa-arvoa. Miten etuusjärjestelmää tulisi uudistaa, jotta se parantaisi osallistumisen tasa-arvoa ja tukisi jatkuvan oppimisen palvelujärjestelmän uudistamista?

5.2 Komitea katsoo, että koulutukseen hakeutumisen tulee olla ensisijaista vailla ammatillista tutkintoa oleville nuorille. Miten nuorten sosiaaliturvaa tulisi uudistaa, jotta etuus- ja palvelujärjestelmien monimutkaisuus ja niiden sisälle asetetut kannustimet eivät aiheuttaisi koulutuksen tai muiden palvelujen ulkopuolelle jäämistä tai jättäytymistä?

5.3 Komitea ehdottaa selvitettäväksi edellytyksiä käynnistää opintotukijärjestelmän kokonaisuudistus. Millainen opintotukijärjestelmän uudistus tukisi opiskeluajan toimeentuloa, sujuvaa opiskelua, tavoiteajassa valmistumista ja opiskelijan hyvinvoinnin ja jaksamisen kannalta mielekästä opintopolkua?

6. Lasten ja perheiden sosiaaliturva (välimietinnön ehdotukset 13, 14 ja 15)

6.1 Komitea ehdottaa työryhmän perustamista lapsilisän uudistamiseksi. Mitä lapsilisäjärjestelmän eri uudistusvaihtoehtojen valmistelussa ja arvioinnissa tulisi ottaa huomioon?

6.2 Komitea ehdottaa lastenhoidon tukien järjestelmän uudistuksen käynnistämistä. Miten ja mistä lähtökohdista lastenhoidon tukien järjestelmää tulisi uudistaa?

6.3 Vanhemmalla on vastuu lapsensa elatuksesta. Mitä muutoksia sosiaaliturva- tai muuhun lainsäädäntöön tulisi tehdä, jotta se tukisi vanhempien elatuskykyä?

7. Asumismenot ja asumismenojen korvaaminen (välimietinnön ehdotus 16)

7.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotuksen 16 edistämisessä? Mikä asia tai mitkä asiat on tärkeintä selvittää?

Asumistuen kohdentamisesta alueittain on käyty keskustelua sen vuoksi, että asumiskustannukset vaihtelevat huomattavasti alueittain. Esimerkiksi suurissa kaupungeissa asuminen on yleensä kalliimpaa kuin maaseudulla tai pienemmissä kaupungeissa. Tämä tarkoittaa sitä, että saman asumistuen määrä voi kattaa hyvin erilaisia asumiskustannuksia eri alueilla.

Nykyinen kuntaryhmittely ei välttämättä huomioi riittävällä tavalla alueellista vaihtelua, sillä kunnat voivat olla hyvin erikokoisia ja niiden väestötiheydessä voi olla suuria eroja. Tämä voi johtaa tilanteeseen, jossa asumistuki ei ole riittävä kattamaan todellisia asumiskustannuksia joissakin alueissa.

Toisaalta alueittain kohdennettu asumistuki voisi aiheuttaa haasteita esimerkiksi muuttoliikkeen tai työpaikan vaihdon yhteydessä. Jos asumistukea saa vain tietyn alueen asumiskustannuksiin, se voi hankaloittaa muuttamista toiselle alueelle, vaikka työpaikka tai muut elämäntilanteet muuttuisivat.

On tärkeää varmistaa, että asumistuki kattaa todelliset asumiskustannukset eri alueilla, mutta samalla on huomioitava myös muuttoliikkeen ja työpaikan vaihdon vaikutukset.

Työssäkäyntialueiden huomioiminen voi olla yksi tapa huomioida alueellista vaihtelua, mutta myös tämän ratkaisun hyödyt ja haitat tulee arvioida tarkasti.

Asumistukijärjestelmän uudistamisessa tulisi myös tarkastella muita keinoja, joilla voidaan tukea alueellista tasa-arvoa ja vähentää alueellisia eroja. Samanaikaisesti tulisi kuitenkin varmistaa, että siellä missä muuttoliikettä tapahtuu, huomioidaan muuttoliikkeen vaikutukset järkevällä tavalla niin, että resursseja voidaan tarvittavilta osin kohdentaa myös niille alueille, joille muuttoliike suuntautuu.

Ruokakuntakäsitteessä on joitakin ongelmia, jotka voivat vaikuttaa sen luotettavuuteen ja käyttökelpoisuuteen. Yksi suurimmista ongelmista on ruokakuntien määrittely. Nykypäivän monimuotoisessa yhteiskunnassa yksinkertainen määritelmä "yksi tai useampi henkilö, jotka jakavat yhteiset ruokakustannukset" ei ole riittävä. Esimerkiksi, miten lasketaan tilanne, jossa yksi henkilö ostaa kaikki ruuat, mutta hänen kämppekaverinsa osallistuu kulujen jakoon myöhemmin? Tai miten lasketaan tilanne, jossa perheessä on lapsia, jotka eivät vielä syö samalla tavalla kuin aikuiset? Tämä voi johtaa epätarkkoihin tietoihin, jotka eivät heijasta todellisuutta.

8. Toimeentulotuki ja pitkäaikaisen toimeentulokitarpeen vähentäminen (välimietinnön ehdotukset 17 ja 18)

8.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotusten 17 ja 18 edistämisessä?

Ehdotus 17

Toimeentulotuen rooli perusturvan täydentävänä tukena on ollut merkittävä erityisesti niille ihmisille, joiden tulot eivät riitä välttämättömiin menoihin. Tavoitteena on kuitenkin aina pyrkiä siihen, että ihmisillä olisi riittävät toimeentulon mahdollisuudet ilman toimeentulotukea.

Perusturvan ja toimeentulotuen päällekkäisyyden tarkastelu on tärkeää, jotta voidaan varmistaa, että tuet kohdentuvat oikein ja tehokkaasti. On olennaista arvioida, että toimeentulotuen hakijat todella tarvitsevat tukea ja että heille ei ole tarjolla muita tukimuotoja, jotka voisivat korvata toimeentulotuen tarpeen.

Kuitenkin on huomattava, että toimeentulotuki on usein viimesijainen tukimuoto, ja se on välttämätöntä monille ihmisille selviytymisen kannalta. Siksi on tärkeää huolehtia siitä, että toimeentulotuen hakeminen on helppoa ja vaivatonta ja että tuki tavoittaa kaikki tarvitsevat henkilöt.

Kokonaisvaltainen tarkastelu toimeentulotuen ja perusturvan välisestä suhteesta on tärkeää, jotta voidaan varmistaa, että ihmisten perustarpeet tulevat kattavasti turvatuiksi.

Ehdotuksessa 17 sivuttu arviointitutkimus voi auttaa tunnistamaan avainkysymyksiä, jotka vaikuttavat toimeentulotuen ja perusturvan keskinäissuhteisiin sekä pitkäaikaisen toimeentulotuen saantiin. Tämä voi auttaa löytämään uudistamiskohteita, jotka voisivat parantaa nykyistä järjestelmää ja tarjota paremman tuen niille, jotka tarvitsevat sitä.

On tärkeää varmistaa, että arviointitutkimus kattaa laajan valikoiman taustatekijöitä, jotka voivat vaikuttaa toimeentulotuen ja perusturvan keskinäissuhteisiin ja pitkäaikaisen toimeentulotuen saantiin. Tällainen tutkimus voisi sisältää esimerkiksi taloudelliset tekijät, koulutuksen ja työllisyyden tasot, terveysongelmat ja muut vastaavat tekijät.

Ehdotus 18

Ehdotus toimeentulotuen pitkäaikaisen käytön vähentämisestä on tärkeä ja kannatettava tavoite. On tärkeää, että kaikki yhteiskunnan jäsenet voivat osallistua yhteiskuntaan omien kykyjensä mukaan ja saada tarvitsemansa tuen ja palvelut.

Palvelutarpeen arvioinnin ja palveluiden tehostaminen on keskeinen keino edistää toimeentulotuen pitkäaikaisen käytön vähentämistä. Tämä edellyttää kuitenkin laajempaa panostusta sosiaalipalveluihin ja -tukeen sekä yhteistyötä eri toimijoiden välillä. On tärkeää, että palvelut ovat helposti saavutettavissa ja että yksilöiden tarpeet ja tilanteet huomioidaan palveluiden suunnittelussa ja tarjoamisessa.

Lisäksi on tärkeää huomioida, että toimeentulotuen pitkäaikainen käyttö voi johtua monista eri syistä, kuten työttömyydestä, sairauksista tai perhe- ja elämäntilanteen muutoksista. Siksi on tärkeää, että toimeentulotukea tarvitsevia yksilöitä kohdellaan yksilöinä ja heidän tilanteensa huomioidaan yksilöllisesti. Tämä edellyttää monialaista yhteistyötä ja palveluiden koordinoitua eri toimijoiden välillä.

Ehdotus Kelan ja sosiaalihuollon välisten palveluohjaus- ja yhteistyötoimien jatkamisesta sekä tilasto- ja tutkimustietopohjan vahvistamisesta on tärkeä askel kohti parempaa sosiaalipalvelujen kehittämistä. On tärkeää, että eri toimijat tekevät yhteistyötä ja jakavat tietoa keskenään, jotta palveluja voidaan kehittää asiakaslähtöisesti ja tarkoituksenmukaisesti.

Palveluohjauksen avulla voidaan varmistaa, että asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelut ja tuen oikea-aikaisesti ja mahdollisimman tehokkaasti. Lisäksi palveluohjaus voi auttaa ehkäisemään palveluiden päällekkäisyyksiä ja varmistaa, että palvelut ovat tarpeenmukaisia ja kohdennettuja.

Tilasto- ja tutkimustiedon vahvistaminen on tärkeää, jotta voidaan arvioida palveluiden toimivuutta ja tehokkuutta sekä tunnistaa kehittämistarpeita. On keskeistä, että palveluiden kehittämisessä hyödynnetään tutkimustietoa ja että palveluita arvioidaan säännöllisesti ja tarvittaessa muokataan vastaamaan asiakkaiden tarpeita.

8.2 Mitkä ovat keskeisimmät toimenpiteet, joilla pitkäaikaista toimeentulotuen tarvetta voidaan vähentää?

Korostamme väestön koulutusasteen nostamista sekä työllisyyttä edistäviä toimenpiteitä.

9. Etuus- ja palvelupolkujen toimivuus ja palvelujen tarjoaminen (välimietinnön ehdotukset 19, 20, 21, 22, 23, 24 ja 25)

9.1 Miten työ- ja toimintakyvyn tukemista, seuranta ja arviointia sekä työ- ja toimintakykyä tukevia palveluja tulisi vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollossa?

Mielestämme tulisi ottaa yhteiset mittarit käyttöön, jolla tunnistettaisiin nykyistä paremmin työ- ja toimintakyvyn haasteet, mutta samalla myös kehitys. Ammatillaiset tulisi kouluttaa niiden käyttöön, jotta kaikki osaisivat käyttää niitä samalla tavalla.

Tarvitsemme myös yhteisen tietokannan, jossa eri viranomaiset näkisivät asiakkaan jo saamat palvelut sekä hänelle suunnitellut toimenpiteet. Asiakas tulisi osallistaa suunnitelman tekoon koko sen ajan, kun sitä suunnitellaan ja toteutetaan. Ehdotamme myös itsearviointivälinettä, josta voisi saada toisaalta tietoa omasta työkyvystään, mutta jonka kautta voisi myös päivittää omia tietojaan liittyen työkykyyn. Sen kautta voisi olla myös yhteydessä omaan vastuutyöntekijään.

Järjestelmässä tulisi erityisesti huomioida maahanmuuttajataustaisten heikompi kielitaito ja varmistaa että he pystyvät käyttämään järjestelmää ja että he ymmärtävät siellä olevan tiedon oikein. Tässäkin tapauksessa korostamme selkokielen tärkeyttä. Järjestelmässä tulisi huomioida myös tunnistautuminen maahanmuuttajilla, joilla ei vielä ole pankkitunnuksia käytössä eli B-lupalaiset. Järjestelmää kehitettäessä pääpainon tulisi olla sähköisessä asiointissa, mutta samaan aikaan tulee varmistaa mahdollisuus kasvokkain tapahtuviin tapaamisiin.

9.2 Mitä tulisi ottaa huomioon valmisteltaessa

A) monialaista asiakassuunnitelmaa ja sitä koskevaa lainsäädäntöä?

Salassapitosäännökset tulee huomioiduksi riittävällä tasolla. Tiedonsaannin tulee kuitenkin toteutua niin että kaikilla olisi riittävä pääsy asiakkaan tietoihin työn tekemiseksi. Myös salattu viestintä viranomaisten välillä asiakassuunnitelmaa tehdessä pitää turvata.

B) työkyky- ja kuntoutuspalvelujen yhtenäistä tietopohjaa ja sitä koskevaa lainsäädäntöä?

Salassapitosäännökset tullee huomioida riittävällä tasolla. Tiedonsaannin tulee kuitenkin toteutua niin että kaikilla olisi riittävä pääsy asiakkaan tietoihin työn tekemiseksi.

C) vastuutyöntekijä-mallia eniten tukea tarvitseville?

Vastuutyöntekijällä tulee osoittaa riittävästi aikaa oma-asiakkaan asioihin perehtymiseksi ja hoitamiseksi.

9.3 Mitä muuta tulisi ottaa huomioon alaluvun 5.10 ehdotusten edistämisessä?

10. Sosiaaliturvajärjestelmän kannustin- ja byrokratialoukut (välimietinnön ehdotukset 26 ja 27)

10.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotusten 26 ja 27 osalta?

Työnteon tulee aina olla taloudellisesti kannattavaa. Sosiaaliturvajärjestelmää tulisi uudistaa siten, että se olisi yksinkertaisempi ja ymmärrettävämpi. Pääallekkäisyydet tulisi poistaa.

Työkyvyttömyyseläkkeen ansiorajoja tulisi tarkastella siten että ne eivät veisi työnteon kannustavuutta. Lineaarinen malli tulisi laajentaa koskemaan myös täyden työkyvyttömyyseläkkeen saajia. Se olisi vammaisten ja pitkäaikaissairaiden ihmisten työllisyyttä lisäävä, kannustinloukun purkava ja myös kansantaloudellisesti edullinen ratkaisu. Malli tuo joustavuutta ja lisää työn tekemistä eläkkeen ohella, mikä hyödyttää myös elinkeinoelämää.

11. Asumis- ja työperusteinen sosiaaliturva ja kansainvälinen liikkuvuus (välimietinnön ehdotukset 28, 29 ja 30)

11.1 Mitä tulisi ottaa huomioon ehdotusten 28, 29 ja 30 edistämisessä?

12. Syyperusteisten perusturvaetuuksien yhtenäistäminen ja yhdistäminen ansioturva huomioiden (komitean esitys seuraavalle hallitukselle)

12.1 Komitea esittää syyperusteisten perusturvaetuuksien yhtenäistämistä ja yhdistämistä ansioturva huomioiden alaluvussa 6.1. Tarkoituksena on selkeyttää ja yksinkertaistaa vaiheittain etuusjärjestelmää ja sen toimeenpanoa sekä helpottaa siirtymistä etuudelta toiselle. Mitä hyötyjä ja haasteita perusturvaetuuksien yhtenäistämiseen ja yhdistämiseen voi liittyä?

12.2 Mihin suuntaan perusturvaetuuksien yhtenäistämistä tulisi kehittää

A) etuuksien ehtojen osalta?

B) toimeenpanon osalta?

13. Ehdotusten priorisointi

13.1 Välimietinnössä on komitean 31 ehdotusta tuleville hallituksille. Mitä kolmea ehdotusta tulisi edistää ensimmäisenä ja miksi?

Työ- ja toimintakyvyn tukemista, seuranta ja arviointia sekä työ- ja toimintakykyä tukevia palveluja vahvistetaan terveydenhuoltolakia ja sosiaalihuoltolakia uudistettaessa.

Selvitetään, miten voitaisiin asettaa etuus- ja palvelujärjestelmien eri toimijoille yhteisiä tavoitteita työ- ja toimintakyvyn sekä työllisyyden ja osallisuuden osalta ja miten tavoitteiden saavuttamista voitaisiin seurata yhteisillä kansallisilla indikaattoreilla.

Tarkoituksenmukaisten palvelujen ja lakisääteisten etuuksien saamisen varmistamiseksi tulee kehittää eniten tukea tarvitseville vastuutyöntekijä-mallia. Ehdotukseen liittyy todennäköisesti kustannuksia ja määrärahatarpeita.

14. Julkisen talouden kestävyys

14.1 Sosiaaliturvauudistuksessa tehtävät ratkaisut voivat joko vahvistaa tai heikentää julkista taloutta pitkällä aikavälillä. Komitea on linjannut, että uudistuksen tulee osaltaan varmistaa julkisen talouden kestävyys työllisyyttä ja väestön työ- ja toimintakykyä vahvistamalla. Tulisiko sosiaaliturvan uudistamisella tavoitella parannusta julkisen talouden kestävyteen pitkällä aikavälillä ja jos kyllä, niin miten?

Kyllä. Sosiaaliturvauudistuksen kestävien talousvaikutusten seuraaminen edellyttää tiedolla johtamista. Tämä tarkoittaa, että on sovittava indikaattorit, joiden kehitystä seurataan pitkäjänteisesti alueellisella ja paikallisella tasolla. Palveluiden näkökulmasta tämä tarkoittaa vaikuttavia palveluita. Hyvinvointialueiden ja työllisyyspalveluiden on kilpailutettava palvelut vaikuttavuusperustaisesti.

15. Komitean linjaukset toisen kauden työlle

15.1 Komitea on linjannut toisen kautensa työstä alaluvussa 6.2. Mikä luetelluista kokonaisuuksista on tärkein ja miksi?

Elämäntilanteen, työ- ja toimintakyvyn tai palvelutarpeen kannalta ”väärällä” etuudella oleminen sekä etuuksien yhteensovittaminen palveluihin ja etuudensaajien osallistumisen lisääminen (esim. työmarkkinatuki, sairauspäiväraha, kuntoutusraha, kuntoutustuki, toimeentulotuki). Tässä työssä käsitellään perusturvaa ja ansioturvaa.

15.2 Mihin suuntaan lueteltuja kokonaisuuksia tulisi kehittää?

Kokonaisuuksien kehittämisessä tärkeintä on ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja niiden edistäminen. Kokonaisuudistuksen tulee pitää kaikki mukana siten, että näkökulmana on kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevat.

16. Mitä muuta haluat todeta sosiaaliturvauudistuksesta?

Sosiaaliturva täytyy uudistaa. Nykyinen tilanne ei ole kestävä eikä palvele tarkoitusta. Uudistus on tehtävä ja se on saatava säällisessä ajassa valmiiksi. Peruslähtökohtana tulee olla ihmisarvoinen

**Diakonissa-
laitos**

Lausunto

9 (9)

arki. Järjestelmä ei tällä hetkellä kykene tuottamaan tarvittavaa turvaa puhumattakaan siitä, että järjestelmä kannustaisi ihmistä.

Toivomme, että sosiaaliturvauudistuksen taustalla on universaalit ja luovuttamattomat ihmisoikeudet. Sivistysvaltion mitta on se, kuinka se kohtelee heikointaan, suomalaisen yhteiskunnan tulee pitää kaikki ihmiset mukana. Näin rakennamme luottamuksen yhteiskuntaa ja turvallista arkea.

Meillä on Suomessa lähes miljoona ihmistä köyhyys- tai syrjäytymisriskissä. Syrjäytymisvaarassa olevien ihmisten määrä lisääntyy koko ajan. Tämän takia uudistus on äärimmäisen tärkeä ja sen tulee huomioida kaikista haavoittuvimmassa asemassa olevat ihmiset.

23.5.2023

Lisätietoa:

Miinukka Tuominen-Hakoila, vaikuttamistyön päällikkö 040-7058256 miinukka.tuominen-hakoila@hdl.fi